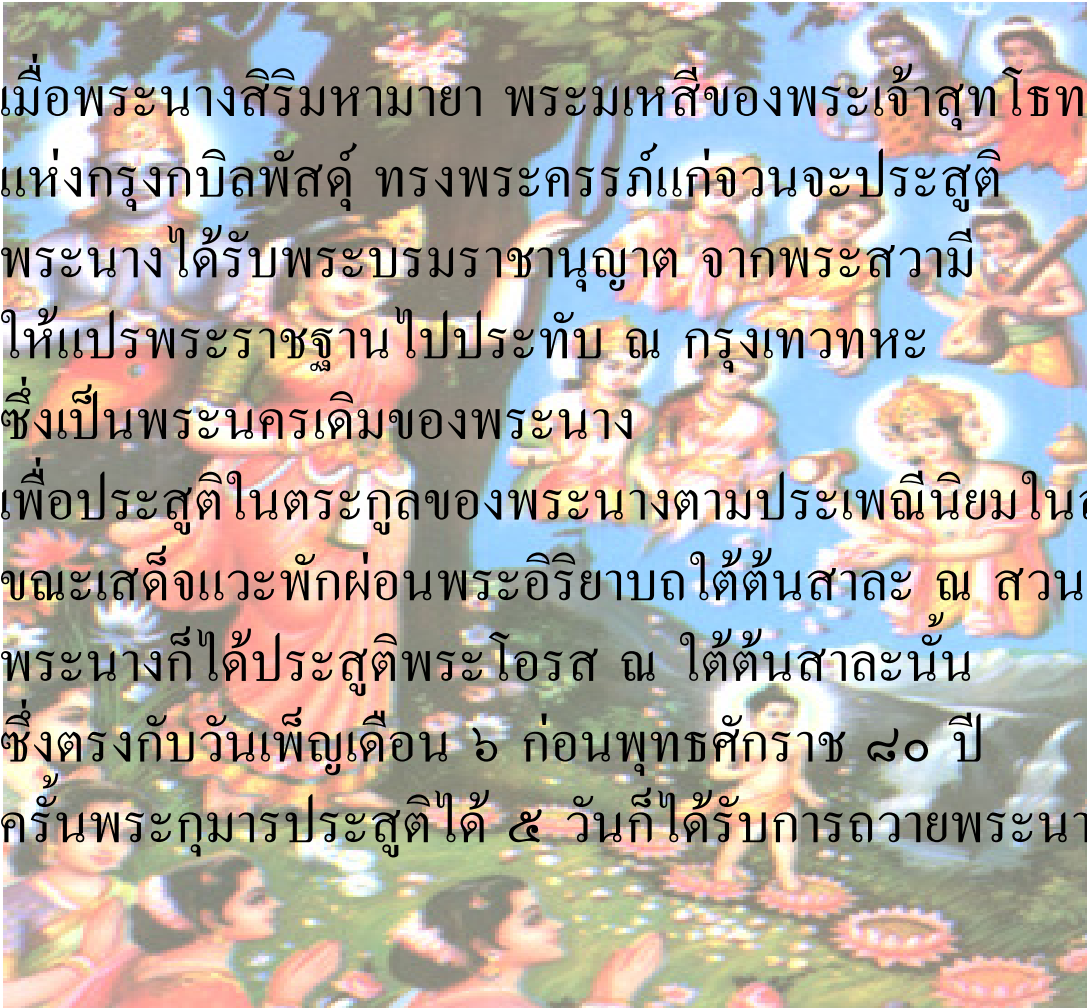

พุทธประวัติ

- พุทธประวัติ ของเจ้าชายสิทธัตถะกุมาร (พระพุทธเจ้า)
- ประสูติ **พบเทวทูตทั้ง 4**
- ทรงเสด็จหนีออกบวช **ทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์**
- นางสุชาดาถวายข้าว **ลอยถาดสู่พิภพนาค**
- มารวิชัย **ตรัสรู้**
- สามธิดามารมายั่วยวน **พระพรหมอาราธนา**
- ทรงเห็นเวไนยสัตว์ **ทรงโปรดปัญจวัคคีย์**
- ประชุมพระอรหันต์ **ทรงโปรดพุทธมารดา**
- ปรีนิพพาน

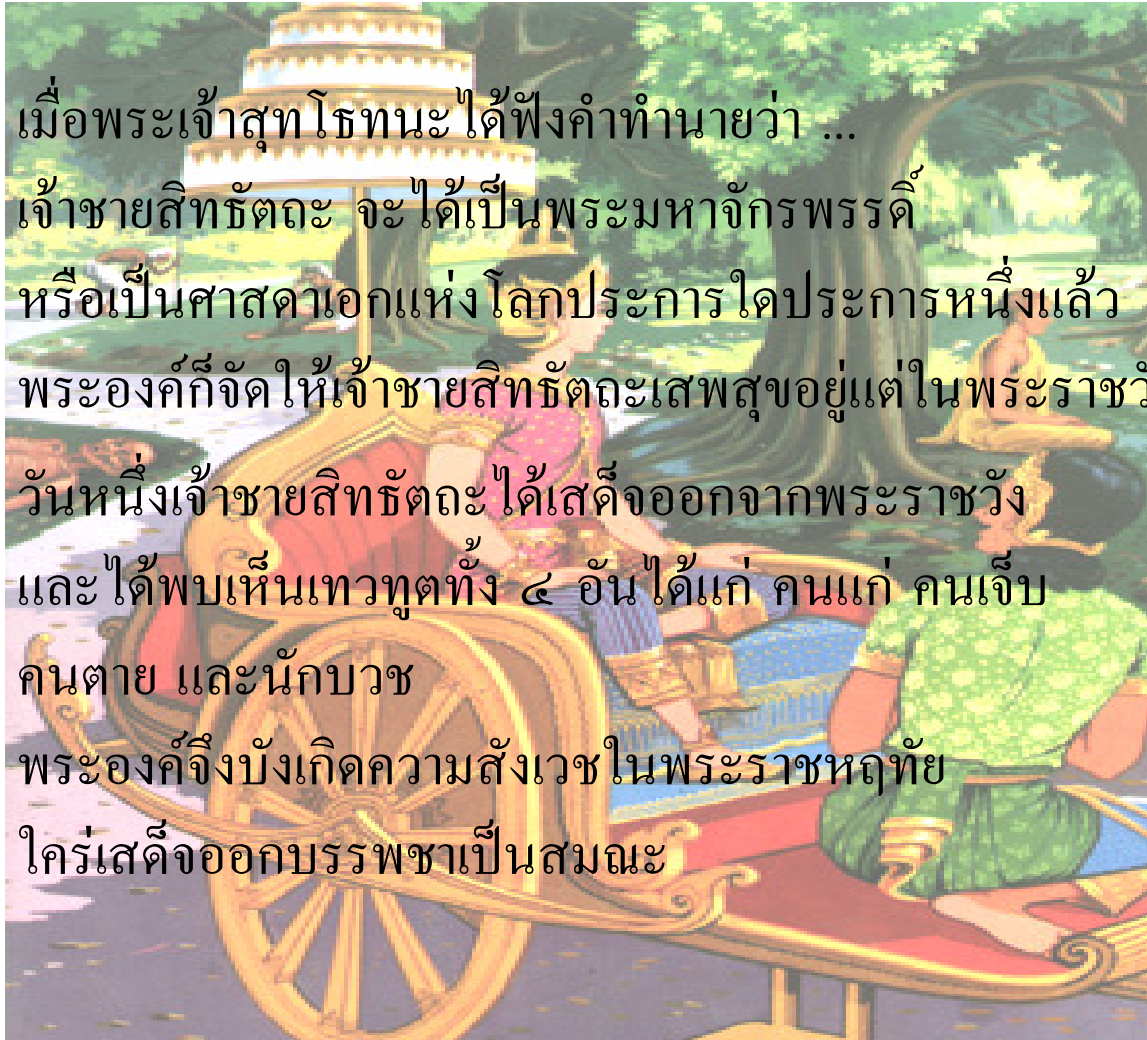
ประสูติ

- เมื่อพระนางสิริมหามายา พระมเหสีของพระเจ้าสุทโธทนะ แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ทรงพระครรภ์แก่จวนจะประสูติ พระนางได้รับพระบรมราชานุญาต จากพระสวามี ให้แปรพระราชฐานไปประทับ ณ กรุงเทวทหะ ซึ่งเป็นพระนครเดิมของพระนาง เพื่อประสูติในตระกูลของพระนางตามประเพณีนิยมในสมัยนั้น ขณะเสด็จแวะพักผ่อนพระอิริยาบถใต้ต้นสาละ ณ สวนลุมพินีวัน พระนางก็ได้ประสูติพระโอรส ณ ใต้ต้นสาละนั้น ซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี ครั้นพระกุมารประสูติได้ ๕ วันก็ได้รับการถวายพระนามว่า “สิทธัตถะ”

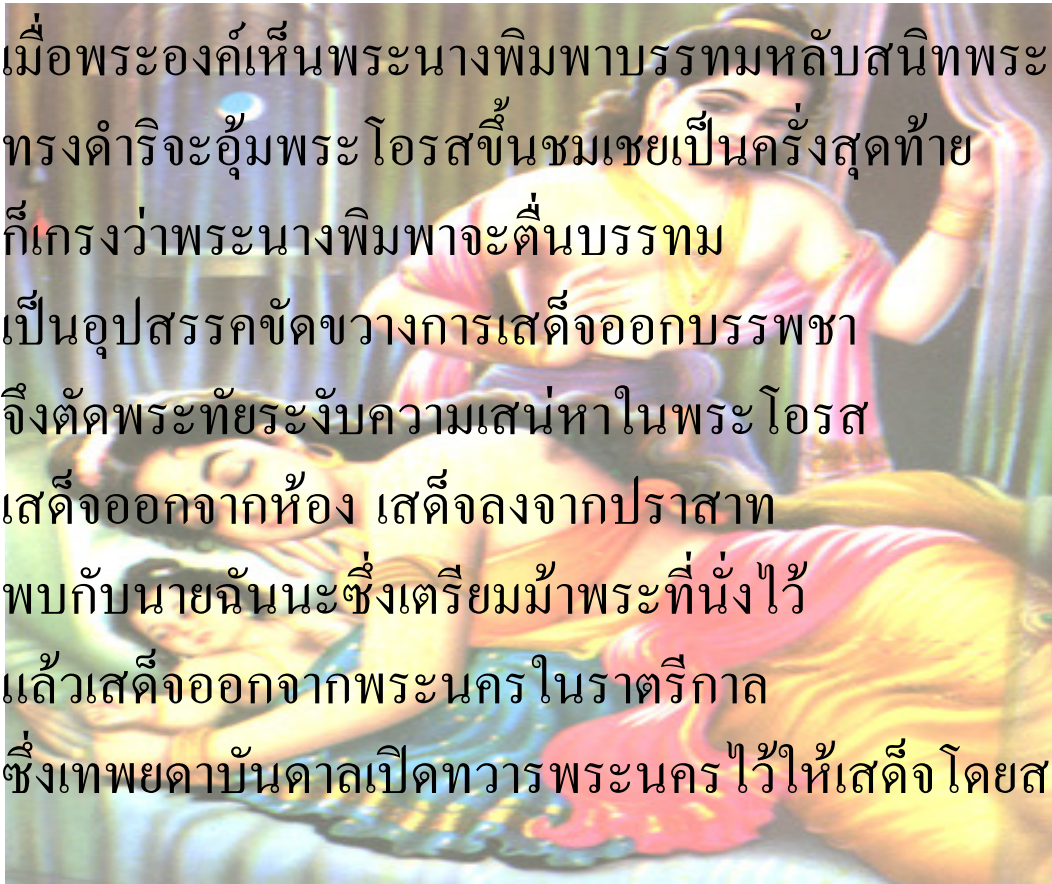
เจ้าชายสิทธัตถะกับเทวทูตทั้ง ๔

- เมื่อพระเจ้าสุทโธทนะได้ฟังคำทำนายว่า ...
เจ้าชายสิทธัตถะ จะได้เป็นพระมหาจักรพรรดิ
หรือเป็นศาสดาเอกแห่งโลกประการใดประการหนึ่งแล้ว
พระองค์ก็จัดให้เจ้าชายสิทธัตถะเสพสุขอยู่แต่ในพระราชวัง
- วันหนึ่งเจ้าชายสิทธัตถะได้เสด็จออกจากพระราชวัง
และได้พบเห็นเทวทูตทั้ง ๔ อันได้แก่ คนแก่ คนเจ็บ
คนตาย และนักบวช
พระองค์จึงบังเกิดความสังเวชในพระราชหฤทัย
ใคร่เสด็จออกบรรพชาเป็นสมณะ

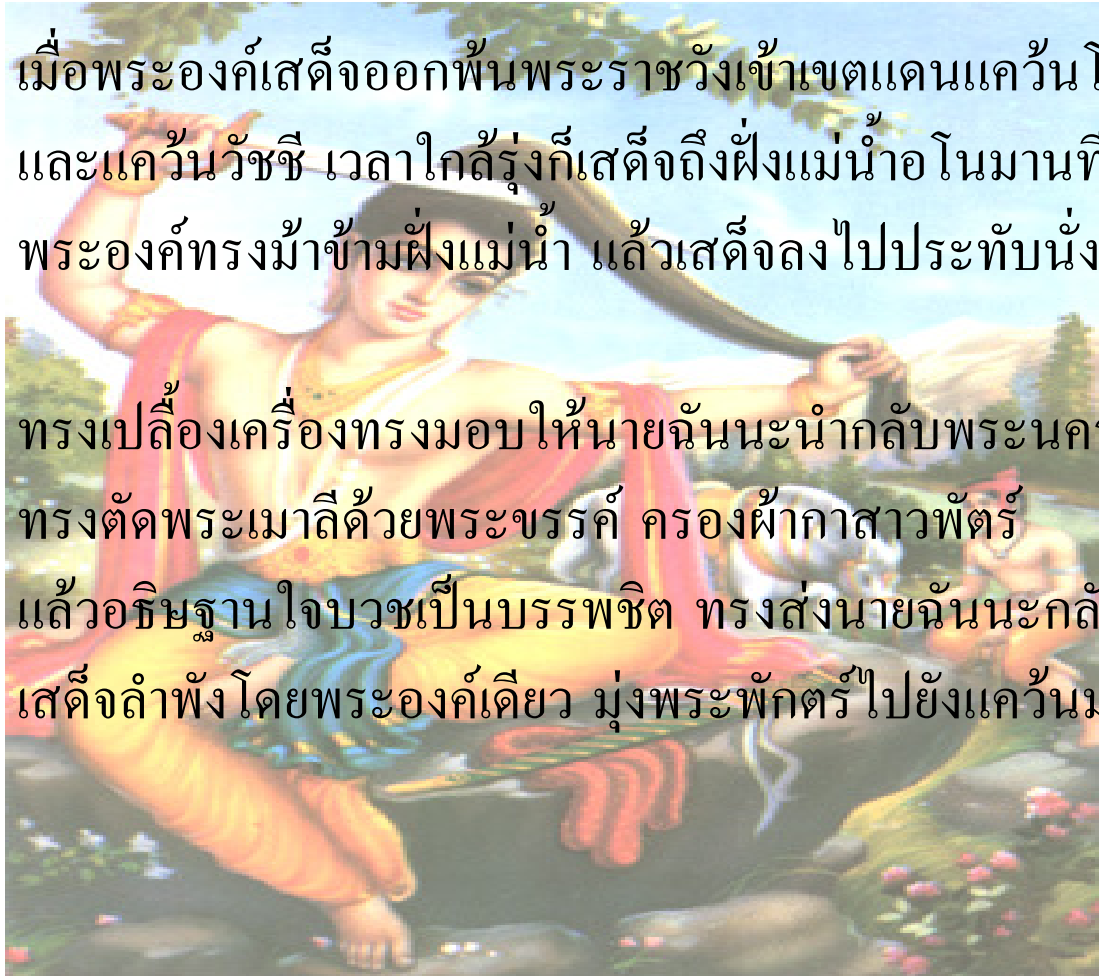
ทรงเสด็จหนีออกบวช

- เมื่อพระองค์เห็นพระนางพิมพาบรรทมหลับสนิทพระกรกอดโอรสอยู่ ทรงดำริจะอุ้มพระโอรสขึ้นชมเชยเป็นครั้งสุดท้าย ก็เกรงว่าพระนางพิมพาจะตื่นบรรทม เป็นอุปสรรคขัดขวางการเสด็จออกบรรพชา จึงตัดพระทัยระงับความเส่นหาในพระโอรส เสด็จออกจากห้อง เสด็จลงจากปราสาท พบกับนายฉันทะซึ่งเตรียมม้าพระที่นั่งไว้ แล้วเสด็จออกจากพระนครในราตรีกาล ซึ่งเทพยดาบันดาลเปิดทวารพระนครไว้ให้เสด็จโดยสวัสดิ์

เจ้าชายสิทธัตถะทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์

- เมื่อพระองค์เสด็จออกพ้นพระราชวังเข้าเขตแดนแคว้นโกศล และแคว้นวัชชี เวลาใกล้รุ่งก็เสด็จถึงฝั่งแม่น้ำอนิมานที พระองค์ทรงม้าข้ามฝั่งแม่น้ำ แล้วเสด็จลงไปประทับนั่งบนกองทราย ทรงเปลื้องเครื่องทรงมอบให้นายฉันทะนำกลับไปพระนคร ทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์ ครองผ้ากาสาวพัตร์ แล้วอธิษฐานใจบวชเป็นบรรพชิต ทรงส่งนายฉันทะกลับเสด็จลำพังโดยพระองค์เดียว มุ่งพระพักตร์ไปยังแคว้นมคธ

นางสุชาดาถวายข้าว

- เมื่อพระสิทธัตถะได้บำเพ็ญทุกรกิริยามา ๖ ปี ก็ได้บรรลุมรรคผล
จนทรงท้อพระทัย ซึ่งพระอินทร์ได้เสด็จลงมาติดพันถวาย
พินสายนึ่งซึ่งไว้ตั้งเกินไป พอถูกติดก็ขาดผิงออกจากกัน
จึงพิจารณาเห็นทางสายกลางว่าเป็นหนทางที่จะนำไปสู่พระโพธิญาณได้
จึงทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา กลับมาเสวยพระกระยาหารบำรุงร่างกาย
เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงมีกำลังบำเพ็ญเพียรต่อไป
จากนั้นประมาณครึ่งเดือน ก็ถึงวันเพ็ญเดือน ๖
นางสุชาดาบุตรสาวนายบ้านเสนานิคม ได้หุงข้าวมธุปายาส
เพื่อนำไปถวายเทวดาที่ต้นไทร ตามที่ได้บนบานไว้
ครั้นเห็นพระสิทธัตถะประทับอยู่ที่ต้นไทรนั้น
จึงนำข้าวมธุปายาสเข้าไปถวายพร้อมกับถาดทองคำ

ลอยถาดคู่พิภพนาค

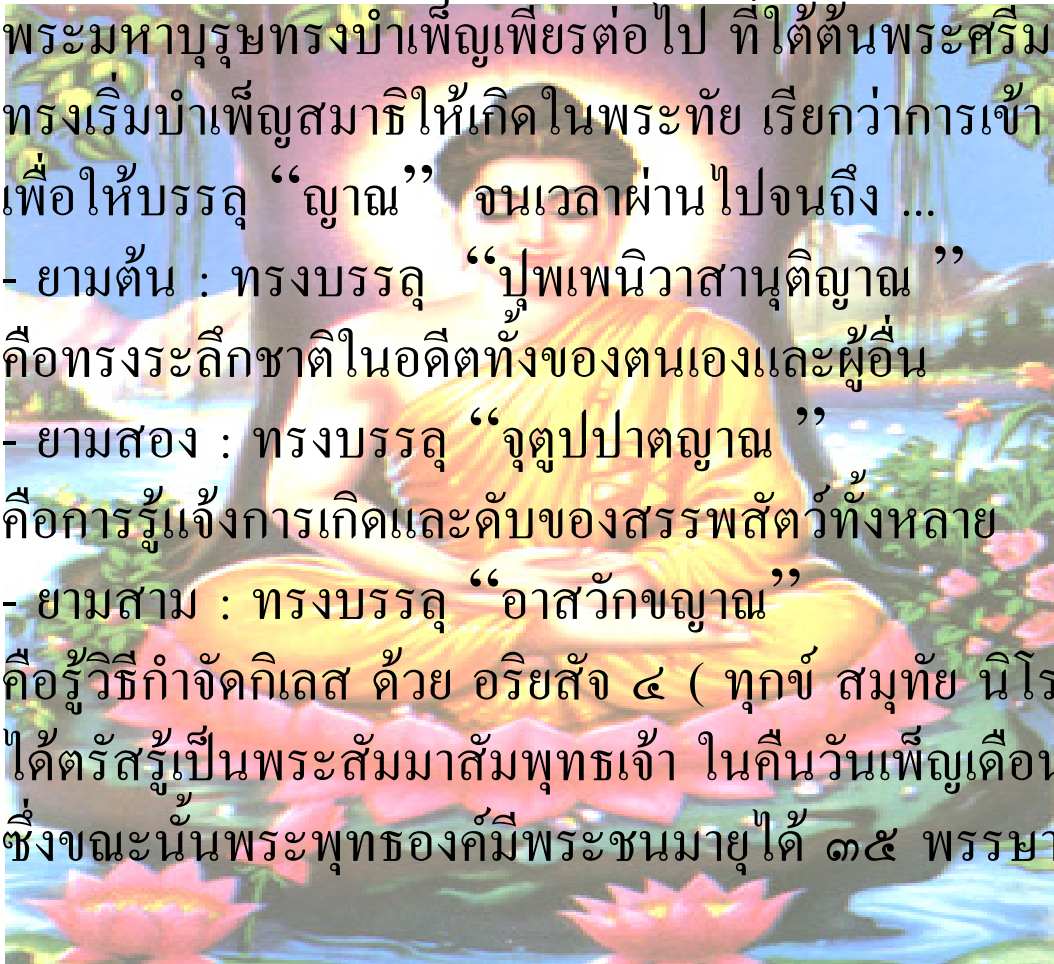
- พระมหาบุรุษได้เสด็จลุกจากที่ประทับ ทรงถือถาดข้าวมธุปายาส
เสด็จไปยังฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ประทับบ้ายพระพักตร์สู่บูรพาทิศ
ทรงปั้นข้านั้นเป็นปั้นๆ นับได้ ๔๕ ปั้น เสวยจนหมด
แล้วทรงถือถาดลงไปสู่แม่น้ำนั้น ทรงอธิษฐานเสียงพระบารมีว่า ...
“ ถ้าอาตมาจะได้ตรัสแก่พระปรมาภิเษกสัมโพธิญาณแล้ว
ขอให้ถาดนี้จงลอยทวนกระแสน้ำขึ้นไป ”
แล้วทรงลอยถาดทองนั้น สู่แม่น้ำเนรัญชรา
ขณะนั้น อานุภาพพระบารมีของพระองค์ซึ่งบำเพ็ญมาบริบูรณ์ดีแล้ว
ได้แสดงให้เห็นอัศจรรย์ ถาดทองนั้นลอยทวนกระแสน้ำขึ้นไป ๑ เส้น
แล้วก็จมลงตรงนาคภพพิมานแห่งพญานาคราช พระองค์ทรงโสมนัสและ
แน่พระทัยว่าจะได้ตรัสรู้ เป็นพระสัพพัญญูสัมพุทธเจ้า โดยหาความสงสัย
มิได้

มารวิชัย

- พระมหาบุรุษเจ้า ทรงชนะมารด้วยบารมี ๓๐ ทศ
พระมหาบุรุษได้เสด็จไปประทับใต้ต้นมหาโพธิ์ในเวลาเย็น
ทรงกำหนดจิตเจริญสมาธิภาวนา เพื่อการบรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ
พระยาวัสสวดีมารซึ่งคอยติดตามพระองค์อยู่ จึงเข้าขัดขวาง
โดยชี้ช้างคิริเมฆละ นำเหล่าเสนามารจำนวนมากเข้ามารบกวน
หวังให้พระองค์เกรงกลัวจะได้ลุกขึ้นเสด็จหนีไป
แต่พระองค์ก็ยังประทับนั่งเป็นปกติโดยมิได้ทรงหวั่นไหว
พระยามารจึงโกรธมาก สั่งให้เสนามารกลุ่มรุมกันประหารพระองค์
พระองค์จึงทรงนึกถึงบารมี ๓๐ ทศ ที่ทรงบำเพ็ญสั่งสมมาทุกชาติ
โดยขอให้นางสุนทรวิจิตรแม่พระธรณีเป็นพยาน
แม่พระธรณีจึงผุดขึ้นมาจากพื้นดิน แล้วบิดมวยผมจนน้ำท่วม
กระแสน้ำก็พัดพาพวกเสนามารไปหมดสิ้น
พระยาวัสสวดีมารจึงจมน้ำและกลับไปฝังที่คอกงคองตง

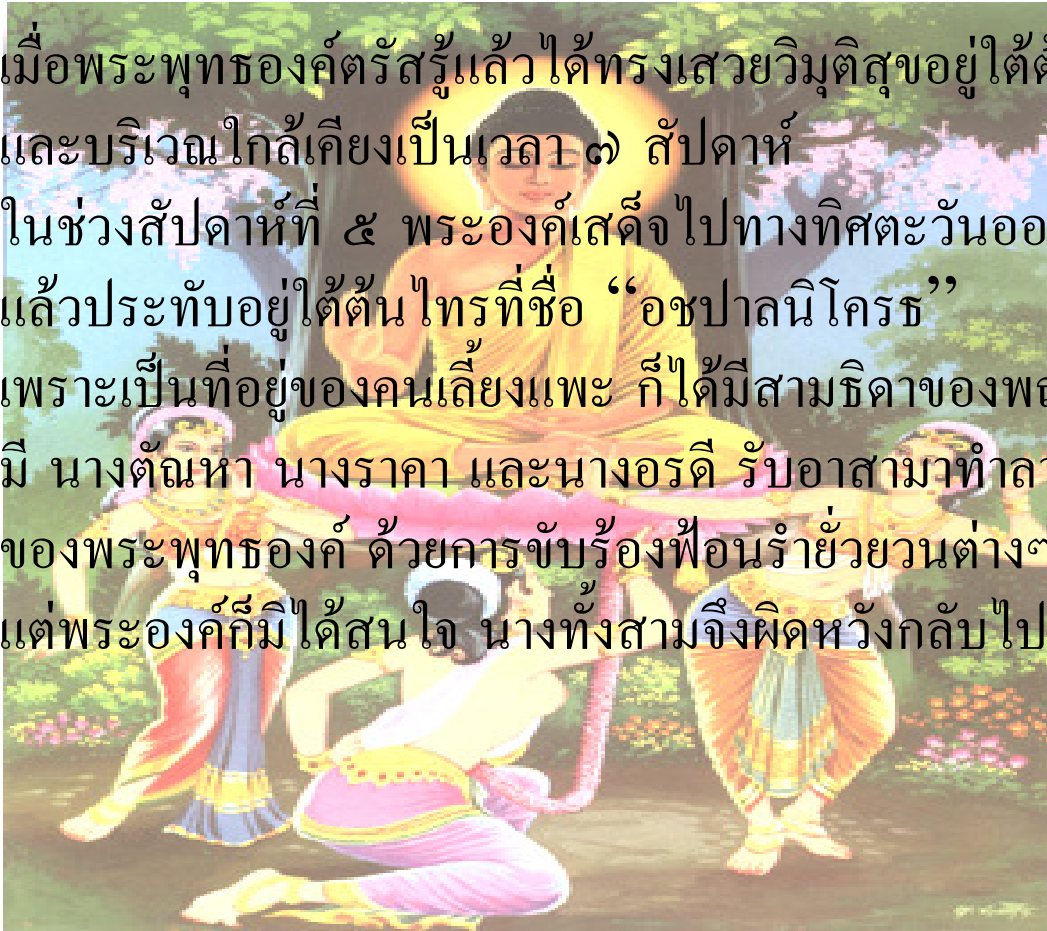
ตรัสรู้

- พระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญเพียรต่อไป ที่ได้ตั้งพระศรัทธาโพธิ์นั้น ทรงเริ่มบำเพ็ญสมาธิให้เกิดในพระทัย เรียกว่าการเข้า “ฌาน” เพื่อให้บรรลุ “ญาณ” จนเวลาผ่านไปจนถึง ...
 - ยามต้น : ทรงบรรลุ “ปฐมเพนิวาसानุตินญาณ ” คือทรงระลึกชาติในอดีตทั้งของตนเองและผู้อื่น
 - ยามสอง : ทรงบรรลุ “จตุปปาตญาณ ” คือการรู้แจ้งการเกิดและดับของสรรพสัตว์ทั้งหลาย
 - ยามสาม : ทรงบรรลุ “อัสวัคขญาณ” คือรู้วิธีกำจัดกิเลส ด้วย อริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในคืนวันเพ็ญเดือน ๖ ซึ่งขณะนั้นพระพุทธรองค์มีพระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา

สามธิดามารมาทำลายตบะพระพุทธองค์

- เมื่อพระพุทธองค์ตรัสรู้แล้วได้ทรงเสวยวิมุตติสุขอยู่ใต้ต้นศรีมหาโพธิ์ และบริเวณใกล้เคียงเป็นเวลา ๗ สัปดาห์ ในช่วงสัปดาห์ที่ ๕ พระองค์เสด็จไปทางทิศตะวันออกของต้นมหาโพธิ์ แล้วประทับอยู่ใต้ต้นไทรที่ชื่อ “อชปาลนิโครธ” เพราะเป็นที่อยู่ของคนเลี้ยงแพะ ก็ได้มีสามธิดาของพญามาร มี นางคันทา นางรাকা และนางอรดี รับอาสาทำลายตบะของพระพุทธองค์ ด้วยการขับร้องฟ้อนรำยั่วชวนต่าง ๆ นานา แต่พระองค์ก็มีได้สนใจ นางทั้งสามจึงผิดหวังกลับไป

พระพรหมอาราธนา

- **ท้าวสหัมบดีพรหมลงมาทูลอาราธนา**
เมื่อพระพุทธองค์ได้ทรงพิจารณาถึงธรรมที่พระองค์ได้ตรัสรู้มา
ว่าเป็นธรรมที่มีความหมายสุขุมละเอียด ยากที่จะเข้าใจได้
จึงทรงท้อพระทัยในการที่จะแสดงธรรมเพื่อโปรดสรรพสัตว์
ท้าวสหัมบดีพรหม จึงเสด็จลงมาทูลอาราธนาพระพุทธองค์
ให้แสดงธรรมโปรดชาวโลกความว่า ...
“ พรพฺพมา จ โลกาศิปฺตี สหมฺปติ กตฺตอณฺชฺลี อนฺนฺชิวรี อยาจถ
สันตฺติชฺ สตฺตปาปฺปรชกฺขชาติกา เทเตสุ ฐมฺมํ อนุกมฺปิมนํ ปชฺ ”
แปลว่า “ ท้าวสหัมบดีพรหม ประณมกราบทูลอาราธนา
พระพุทธเจ้าผู้ทรงคุณอันประเสริฐว่า สัตว์โลกในที่นี้
ที่มีกิเลสบางเบาพอที่จะฟังธรรมเข้าใจนั้นมีอยู่
ขอพระองค์ได้โปรดแสดงธรรมช่วยเหลือชาวโลกเทอญ ”
เมื่อพระพุทธองค์ได้ฟังแล้ว ก็ทรงรับคำอาราธนาไว้

ทรงเห็นเวไนยสัตว์

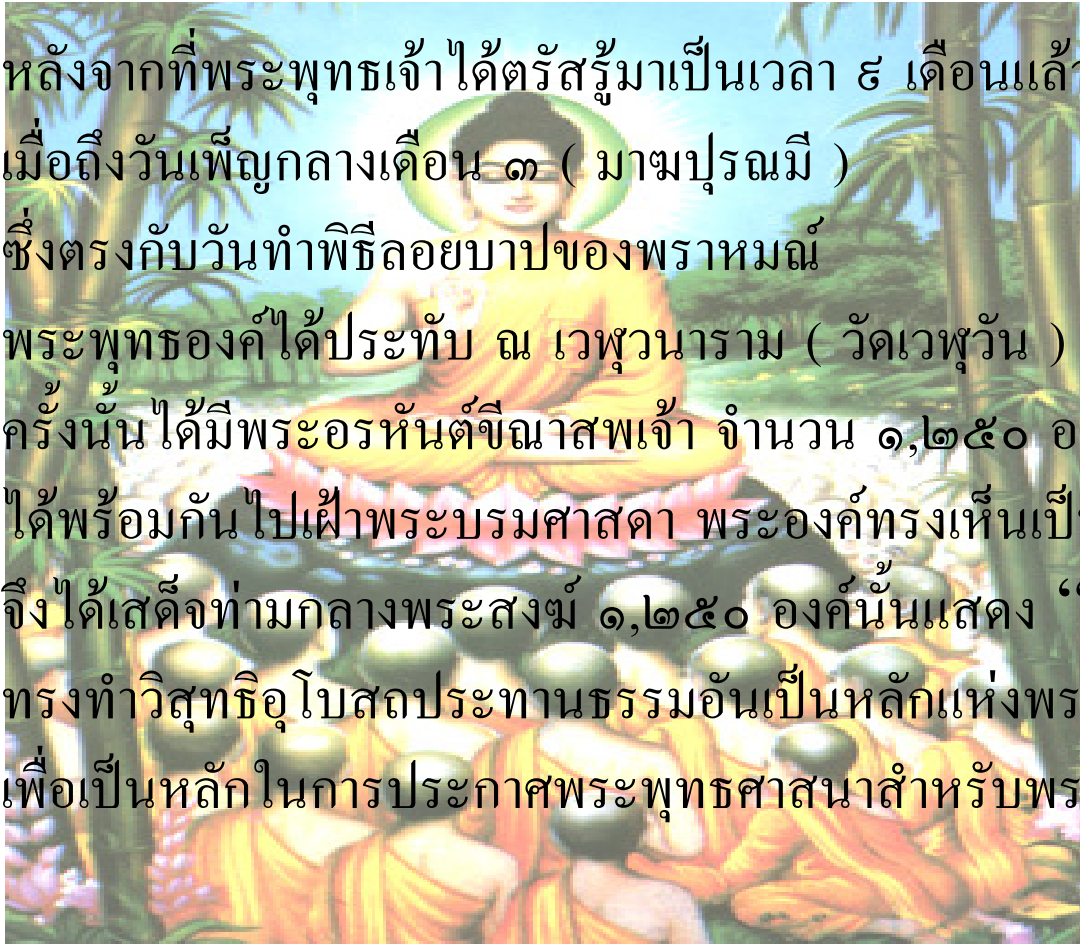
- ทรงยังเห็นสัณฐานของมนุษย์ประดุจดั่งดอกบัว ๔ เหล่า เมื่อพระพุทธองค์ ทรงรับคำอาราธนาของท้าวสหัมบดีพรหมแล้ว ทรงเปรียบเทียบมนุษย์กับดอกบัว ๔ ประเภท คือ
๑ อุคตติตัญญู คือพวกฉลาดมาก เหมือนบัวที่พินน้ำแล้ว เพียงได้ฟังหัวข้อธรรมที่ยกขึ้น ก็จะเข้าใจได้โดยง่าย
๒ วิปจิตัญญู คือพวกฉลาดพอควร เหมือนดอกบัวที่อยู่เสมอน้ำ เพียงฟังคำอธิบายก็เข้าใจได้
๓ เยยะ คือพวกฉลาดปานกลาง หรือเวไนยสัตว์ เหมือนดอกบัวที่อยู่ใต้น้ำ มีโอกาสที่จะโผล่ขึ้นมาในวันต่อๆ ไป เมื่อได้รับการอบรมบ่มสติปัญญาพอควรก็จะเข้าใจธรรมได้
๔ ปทปรมะ คือผู้ที่โง่เขลา เหมือนบัวที่อยู่ในโคลนตม ยากที่จะสอนให้เข้าใจได้ ไม่มีโอกาสโผล่เหนือน้ำ

ทรงโปรดปัญญาวัคคีย์

- พระพุทธองค์ทรงนึกถึงบัวพื้หน้าเป็นกลุ่มแรกที่พระองค์จะแสดงธรรม จึงเสด็จไปโปรดปัญญาวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน และได้แสดงธรรมเทศนากัณฑ์แรก คือ “ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร” ในวันเพ็ญ เดือน ๘ คือวันอาสาฬหบูชา มี ท่านโกณฑัญญะ ก็ได้ “ธรรมจักขุ” คือดวงตาเห็นธรรม พระพุทธองค์ถึงกับเปล่งวาจา “อัญญาสิ ๆ วัตโกณฑัญโญ” แปลว่า “โกณฑัญญะได้รู้แล้ว ๆ ” ท่านโกณฑัญญะ จึงได้สมญา “อัญญาโกณฑัญญะ” และได้ทรงพระกรุณารับท่านมาบวช โดยล่าวว่า “ ท่านจงมาเป็นภิกษุเถิด ธรรมอันเรากล่าวดีแล้ว ท่านจงประพฤติพรหมจรรย์ เพื่อทำที่สุดทุกข์โดยชอบเถิด ” การอุปสมบทแบบนี้เรียกว่า “เอหิภิกขุอุปสัมปทา”

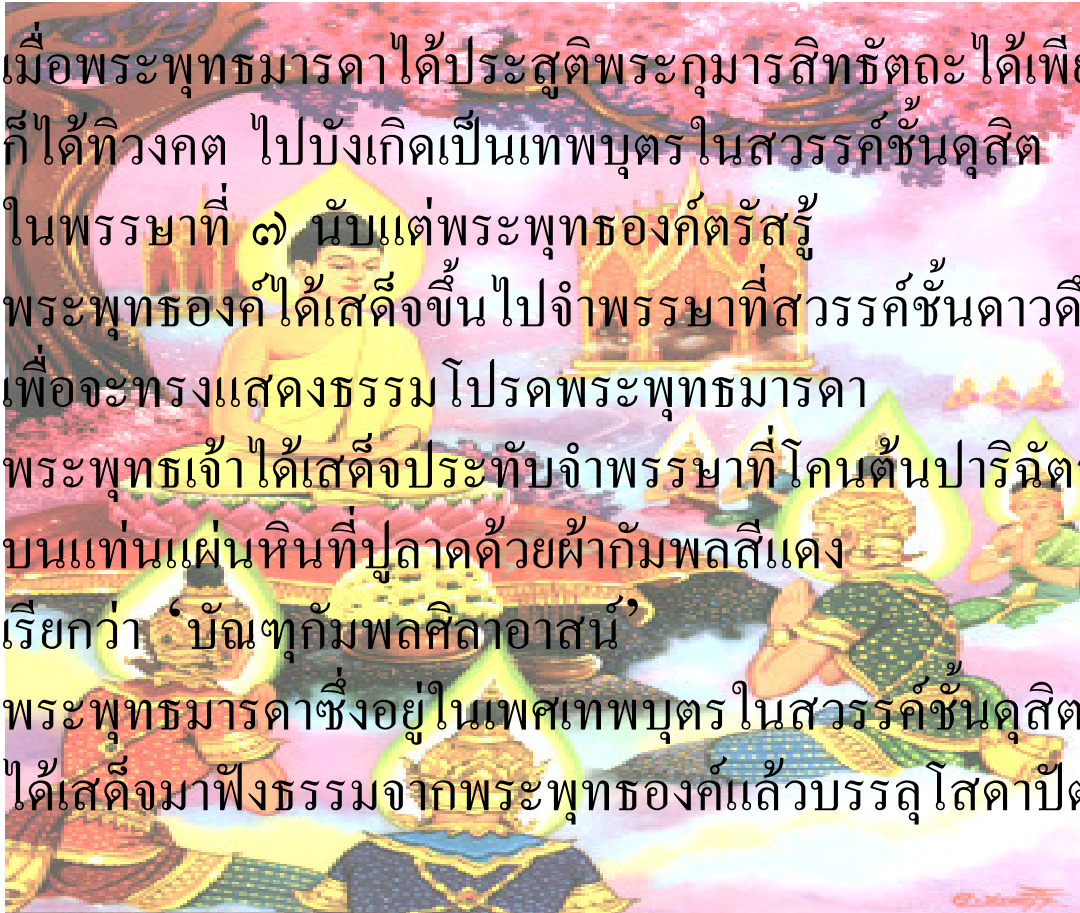
การประชุมพระอรหันต์

- หลังจากที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้มาเป็นเวลา ๘ เดือนแล้ว เมื่อถึงวันเพ็ญกลางเดือน ๓ (มาฆปุรณมี) ซึ่งตรงกับวันทำพิธีลอยบาปของพราหมณ์ พระพุทธองค์ได้ประทับ ณ เวฬุวนาราม (วัดเวฬุวัน) เมืองราชคฤห์ ครั้งนั้น ได้มีพระอรหันต์จีณาสพเจ้า จำนวน ๑,๒๕๐ องค์ ได้พร้อมกัน ไปเฝ้าพระบรมศาสดา พระองค์ทรงเห็นเป็นนิมิตอันดี จึงได้เสด็จท่ามกลางพระสงฆ์ ๑,๒๕๐ องค์นั้นแสดง “โอวาทปาติโมกข์” ทรงทำวิสุทธิอุโบสถประทานธรรมอันเป็นหลักแห่งพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นหลักในการประกาศพระพุทธศาสนาสำหรับพระสาวกสืบไป

ทรงโปรดพุทธมารดา

- เมื่อพระพุทธมารดาได้ประสูติพระกุมารสิทธัตถะได้เพียง ๗ วัน ก็ได้ทิวงคต ไปบังเกิดเป็นเทพบุตรในสวรรค์ชั้นดุสิต ในพรหมชาติ ๗ นับแต่พระพุทธองค์ตรัสรู้ พระพุทธองค์ได้เสด็จขึ้นไปจำพรรษาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อจะทรงแสดงธรรมโปรดพระพุทธมารดา พระพุทธเจ้าได้เสด็จประทับจำพรรษาที่โคนต้นปาริฉัตร บนแท่นแผ่นหินที่ปูลาดด้วยผ้ากัมพลสีแดง เรียกว่า ‘บัณฑุกัมพลศิลาอาสน์’ พระพุทธมารดาซึ่งอยู่ในเพศเทพบุตร ในสวรรค์ชั้นดุสิต ได้เสด็จมาฟังธรรมจากพระพุทธองค์แล้วบรรลुโสดาปัตติผลในที่สุด

เสด็จดับขันธุ์ปรินิพพาน

- เมื่อพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้และแสดงธรรมมาเป็นเวลานานถึง ๔๕ ปี ซึ่งมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา ได้ประทับจำพรรษา ณ เวฬุคาม ใกล้เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ในระหว่างนั้นทรงประชวรอย่างหนัก ครั้นเมื่อถึงวันเพ็ญเดือน ๖ พระพุทธองค์กับพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย ก็ไปรับภัตตาหารบิณฑบาตที่บ้านนายจุนทะ ตามคำกราบทูลนิมนต์ พระองค์เสวยสุกรมัททวะที่นายจุนทะตั้งใจทำถวาย ก็เกิดอาพาธลง แต่ทรงอดกลั้นมุ่งเสด็จไปยังเมืองกุสินารา ประทับ ณ ป่าสาละ เพื่อเสด็จดับขันธุ์ปรินิพพาน ในราตรีนั้น ได้มีปริพาชกผู้หนึ่ง ชื่อสุภทัตขอเข้าเฝ้า และได้อุปสมบทเป็นพระพุทธสาวกองค์สุดท้าย เมื่อถึงยามสุดท้ายของคืนนั้น พระพุทธองค์ก็ทรงปรารถนาปัจฉิมโอวาทว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อันว่าสังขารทั้งหลายย่อมมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตน และประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด ”